РОЗДІЛ 5. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

LABOR MARKET IN UKRAINE: THE CURRENT STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT

УДК 331.5
https://doi.org/10.32843/infrastruct35-53

Кузьмінська Н.Л.
к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
До Тхі Мінь Тхао
студентка
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У статті досліджено основні аспекти розвитку ринку праці в Україні, які сформувалися в сучасних реаліях функціонування економічної системи. Для цього було проаналізовано основні тенденції зміни показників народжуваності і смертності, наявного та постійного населення, випуску фахівців закладів вищої освіти, що входять до структури населення країни і впливають на розвиток ринку праці, та демографічний складник розвитку країни. Зокрема, проведено аналіз таких показників, як рівні економічної активності, зайнятості та безробіття населення за гендерними, віковими ознаками та за типом поселення. Визначено найбільш суттєві причини, що викликають проблеми, пов'язані з виникненням безробіття незайнятого населення, та їхній вплив на сучасний розвиток ринку праці в країні. Розглянуто попит та пропозицію на робочу силу по галузях економіки і приділено увагу такому аспекту, як неформальна зайнятість, яка становить частину тіньового сектору і, відповідно, впливає на економіку країни.

Ключові слова: *ринок праці, безробіття, зайнятість, економічна активність, дисбаланс на ринку праці.*

В статье исследованы основные аспекты развития рынка труда в Украине, которые сформировались в современных реалиях функционирования экономической системы. Для этого проанализированы основные тенденции изменения показателей рождаемости и смертности, имеющегося и постоянного населения, выпуска специалистов высших учебных заведений, входящих в структуру населения страны и влияющих на развитие рынка труда, и демографическая составляющая развития страны. В частности, проведен анализ таких показателей, как уровни экономической активности, занятости и безработицы населения по гендерным, возрастным признакам и по типу поселения. Определены наиболее существенные причины, вызывающие проблемы, связанные с возникновением безработицы незанятого населения, и их влияние на современное развитие рынка труда в стране. Рассмотрены спрос и предложение на рабочую силу по отраслям экономики и уделено внимание такому аспекту, как неформальная занятость, которая составляет часть теневого сектора и, соответственно, влияет на экономику страны.

Ключевые слова: *рынок труда, безработица, занятость, экономическая активность, дисбаланс на рынке труда.*

This article reviews the main aspects of the development of the labour market in Ukraine. There are the main issues, which are connected with a disproportion formed in Ukrainian labour force market, were outlined such as high rate of unemployment, the substantial number of economically inactive population, the existence of labour migration and the low-level standard of living amongst current population. Apart from that, there were analyses about the main tendencies of changes in fertility and mortality rates, the number of current and permanent population, graduation of specialists of higher education institutions reflecting and included in the population structure of the country and their direct influence on the demographic composition of the country's development. Besides, the indicators of the levels of economic activity, employment and unemployment of the population were analyzed, namely by gender, age characteristics and the type of settlement. There were also the factors which were spotted as real problems that lead to the increase of unemployment number among the working-age population and their impact on the modern development of the labour market in the country. Due to that fact, the main problems of unemployment are resignation, dismissal from economic and political issues within the country and unemployment of graduates. Since that previous fact has been put to consideration, it has occurred that there is an imbalance between supply and demand of the labour forces: in some sectors supply is saturated, in other – undersaturated and the same pattern can be observed with the demand curve. Thus, those matters lead to unsatisfactory implications on the current labour market and force the labour migration, especially, among high-qualified occupations known as brain drain. All of these can cause economic instability and escalation of the problems in the labour market. The informal employment has also been considered, which deprives the state budget and extrabudgetary funds of corresponding additional revenues in the form of taxes that ensure the functioning of state institutions and meeting the needs of the population.

Key words: *labor market, unemployment, employment, economic activity, imbalance in the labor market.*

Постановка проблеми. Здобуття Україною незалежності у 1991 р. стало головною передумовою відмови від старої командно-адміністративної системи та поступового розвитку сучасних ринкових інститутів. Надзвичайно важливе місце в економіці будь-якої країни посідає ринок праці, адже він є її стрижнем і головною рушійною силою розвитку. Саме забезпеченість достатньою кількістю та якістю трудових ресурсів є запорукою економічного зростання країни.

В Україні протягом багатьох років одними з найбільших проблем є високий рівень безробіття, значна частка економічно неактивного населення та наявність проблеми трудової міграції великої кількості населення. Безумовно, головними причинами такої ситуації є геополітична нестабільність, низький рівень життя населення та наявні диспропорції в структурі національної економіки. Отже, дослідження сучасного стану розвитку ринку праці є досить актуальним і важливим з огляду соці-

ально-економічного і політичного аспектів розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан ринку праці є досить актуальним в умовах нинішньої ринкової економіки, тому потребує додаткового дослідження. Питаннями дослідження сучасного ринку праці в Україні, його проблем та розвитку займалися багато вітчизняних науковців-дослідників: С. Кулицький, Є. Качан, Д. Богиня, В. Петюха, І. Бондар, Л. Воротіна, А. Колота та ін. Дослідженню ринку праці також присвятили свої роботи й закордонні вчені: А. Маршалл, У. Мітчелл, П. Самуельсон та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є проведення аналізу показників ринку праці, визначення основних тенденцій, проблем та перешкод його розвитку в Україні, пошук перспективних шляхів поліпшення механізму правового регулювання ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внаслідок макроекономічної нестабільності, зміни геополітичної й економічної ситуації в країні протягом останніх років відбулося масове скорочення кількості населення, про що свідчать дані Держстату [1]. Так, за останні дев'ять років (2010–2019 рр.) за показниками народжуваності спостерігається переважно тенденція до спадання (незначне зростання відбулося за період 2011–2012 рр.); щодо смертності, то тенденція до спадання спостерігається у 2010–2017 рр., із 2017 до 2018 р. цей показник зростає (рис. 1). Отже, за досліджуваний період спостерігається природне скорочення населення щорічно у середньому на 184,6 тис осіб.

Аналогічна тенденція до спадання спостерігається й за показниками наявного та постійного населення (рис. 2).

Проаналізовані показники, звичайно, впливають і на тенденцію зміни обсягів випуску фахівців закладів вищої освіти (рис. 3).

На цьому загальному тлі спостерігається старіння нації, тобто збільшення економічно неактивного населення серед числа пенсіонерів, людей похилого віку порівняно з економічно активним, що безпосередньо спричиняє негативний вплив на сучасний стан ринку праці в Україні.

Одним із головних показників, що дає змогу оцінити рівень економічної активності населення у різних країнах світу, є Labor Force Participation Rate, який розраховується Trade Economics. Згідно із цими даними, Україна станом на 2018 р. займає 19-ту позицію серед 41 оцінюваної країни Європи за рівнем економічної активності зі значенням 62,6% від усього задіяного в економіці населення. Найвищі показники економічної активності демонструють Словакія – 92,90%, Ісландія – 80,8% та Великобританія – 79,3%. Найнижчі спостерігаються в Косово – 42,0% та Молдові – 40,2% [2]. Спираючись на відповідні дані, можна стверджувати, що рівень економічної активності населення України серед країн Європи знаходиться на середньому рівні.

У загальновіковій структурі найбільша частка економічно активного населення припадає на осіб віком від 25 до 49 років. Також за гендерною ознакою частка чоловіків переважає частку жінок у структурі, частка осіб міського поселення переважає частку осіб сільської місцевості. Показники рівня економічної активності у період 2016–2018 рр. зростають, що свідчить про пожвавлення у структурі економічного активного населення і позитивний вплив на динаміку ринку праці (табл. 1).

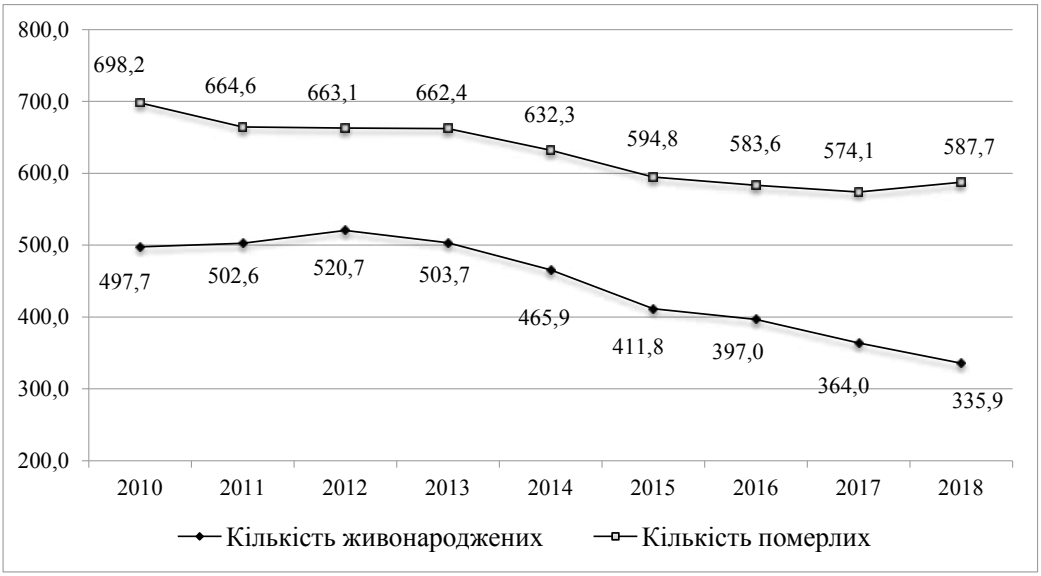

Рис. 1. Динаміка зміни народжуваності та смертності за період 2010–2018 рр., тис осіб

Джерело: складено за даними [1]

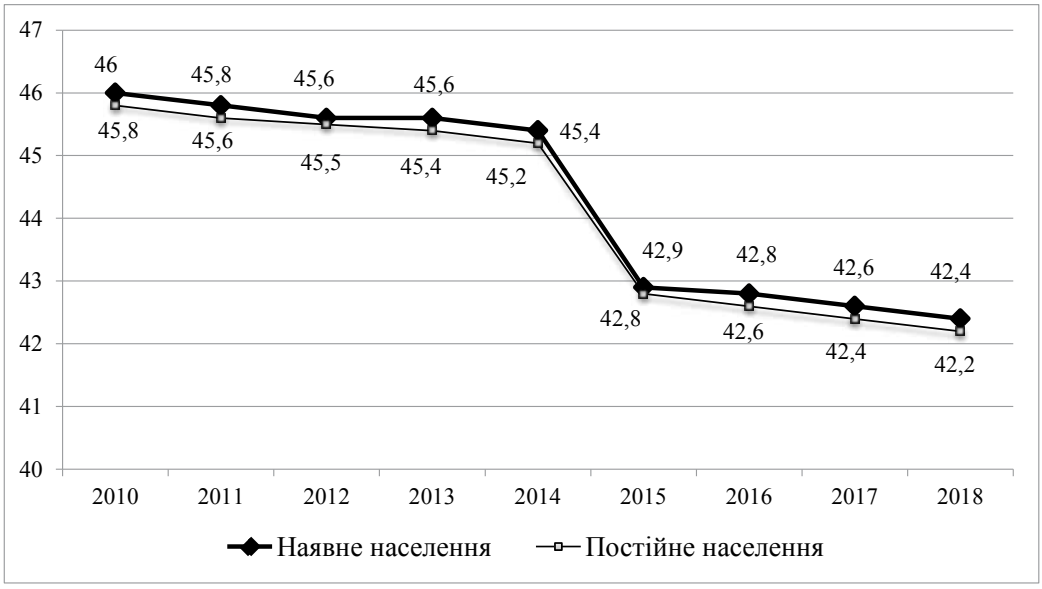

Рис. 2. Динаміка зміни наявного та постійного населення за період 2010–2018 рр., млн осіб

Джерело: складено за даними [1]

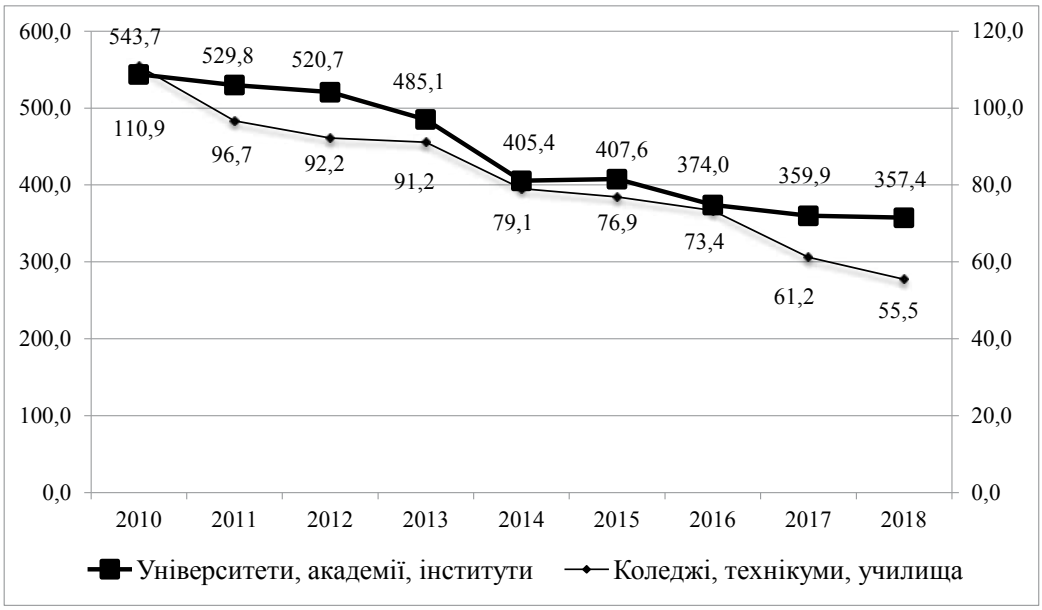

Рис. 3. Динаміка зміни випуску фахівців закладів вищої освіти за період 2010–2018 рр., тис осіб

Джерело: складено за даними [1]

Збільшення частки економічно активного населення у віці 15–70 років призводить до збільшення рівня його зайнятості. Найменше зайнятих осіб спостерігається серед молоді 15–24 років та пенсіонерів 60–70 років. Найбільшу частку зайнятих осіб становить вікова категорія 30–49 років. Зокрема, можна помітити, що серед зайнятих осіб частка чоловіків переважає над жінками, і, відповідно, кількість міського поселення за рівнем зайнятості більша, ніж сільського (табл. 2).

У регіональному розрізі, за даними Держстату, найбільше зайнятих осіб – у місті Києві, Дніпропетровській, Львівській, Одеській та Харківській областях. Це спричинено тим, що у цих регіонах відносно велика густота населення та рівень заробітної плати дещо вищий порівняно з іншими, що спонукає людей вибирати працю в даних областях.

Рівень зайнятості збільшився за період 2016–2018 рр., кількість безробітних зменшилася, і це наочно демонструють дані табл. 3, в якій приведено відсоткове співвідношення рівня безробіття до всього економічного активного населення за методологію МОП.

Так рівень безробіття в Україні з 2016 по 2018 р. зменшився на 0,6% і становив 8,8% серед населення у віці 15–70 років, також безробітних у

Таблиця 1

Рівень економічної активності населення за статтю, місцем проживання та віковими групами, % до загальної кількості населення відповідної вікової групи

Ознака	Усього	У тому числі за віковими групами, років							Працездатного віку
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70	
2016									
Усе населення	**62,2**	**35,1**	**79,0**	**82,0**	**85,2**	**84,7**	**67,3**	**14,3**	**71,1**
жінки	55,9	31,0	67,7	72,7	79,9	82,9	61,0	12,3	65,4
чоловіки	69,1	38,9	89,9	91,1	90,6	86,7	75,1	17,3	77,0
міські поселення	62,8	31,6	80,8	84,2	87,1	86,3	68,0	12,9	72,3
сільська місцевість	60,9	41,2	75,4	76,1	80,9	81,5	65,9	17,5	68,5
2017									
Усе населення	**62**	**34,4**	**78,6**	**82,7**	**84,7**	**84,7**	**68,4**	**13,9**	**71,5**
жінки	55,7	30,0	65,7	73,4	78,6	82,8	63,1	12,1	65,8
чоловіки	69,0	38,6	90,8	91,8	90,9	86,7	74,9	16,5	77,5
міські поселення	62,8	31,0	80,4	84,8	86,3	86,3	69,6	12,8	72,9
сільська місцевість	60,4	40,2	75,0	77,3	80,8	81,2	66,0	16,4	68,6
2018									
Усе населення	**62,6**	**33,7**	**79,6**	**83,3**	**84,7**	**86,0**	**70,7**	**13,2**	**72,7**
жінки	56,8	30,0	68,6	74,6	78,5	83,7	66,9	11,4	67,7
чоловіки	69,0	37,2	90,2	91,8	91	88,4	75,4	15,9	78,0
міські поселення	63,5	31,0	82,0	84,8	86,5	87,5	72,1	12,6	74,2
сільська місцевість	60,6	38,3	75,2	79,6	80,2	82,8	68	14,4	69,6

Джерело: складено за даними [1]

Таблиця 2

Рівень зайнятості населення за статтю, місцем проживання та віковими групами, % до загальної кількості населення відповідної вікової групи

Ознака	Усього	У тому числі за віковими групами, років							Працездатного віку
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70	
2016									
Усе населення	**56,3**	**27,0**	**69,8**	**74,7**	**78,4**	**78,2**	**62,4**	**14,3**	**64,2**
жінки	51,6	24,4	60,8	67,2	74,3	77,7	57,8	12,3	60,2
чоловіки	61,6	29,6	78,4	81,9	82,5	78,8	68,1	17,3	68,4
міські поселення	57,0	24,1	71,5	77,0	80,0	79,6	63,2	12,9	65,5
сільська місцевість	54,9	32,1	66,3	68,5	74,5	75,5	60,9	17,5	61,6
2017									
Усе населення	**56,1**	**27,9**	**69,7**	**74,6**	**77,6**	**77,3**	**62,9**	**13,9**	**64,5**
жінки	51,4	24,9	60,1	67,3	72,7	76,9	59	12,1	60,5
чоловіки	61,4	30,7	78,9	81,7	82,5	77,8	67,6	16,5	68,6
міські поселення	56,9	25,5	71,6	76,4	79,3	78,5	64,1	12,7	65,9
сільська місцевість	54,4	32	66,2	69,8	73,3	74,9	60,4	16,4	61,5
2018									
Усе населення	**57,1**	**27,6**	**71,8**	**75,9**	**76,7**	**79,4**	**65,5**	**13,2**	**66,1**
жінки	52,5	24,2	64,2	68,9	72,2	78,5	62,4	11,3	62,5
чоловіки	62,1	30,9	79,1	82,7	81,2	80,3	69,3	15,9	69,9
міські поселення	58,1	25,1	73,6	77,6	78,3	81,1	67	12,6	67,6
сільська місцевість	55,0	32	68,5	71,7	72,7	75,8	62,5	14,4	62,9

Джерело: складено за даними [1]

сількій місцевості значно більше, ніж безробітних серед міського населення. Але найбільше безробітних саме серед молоді, яка належить до вікової категорії 15–24 років, дещо менше безробітних серед осіб 25–29 років, що, насамперед, є досить негативною тенденцією для економіки, адже в контексті її розвитку і процвітання саме ці дві категорії найповніше забезпечують виробництво національного продукту країни.

Серед найпоширеніших причин, які є наслідком безробіття незайнятого населення, є: звільнення за власним бажанням; вивільнення внаслідок еко-

Таблиця 3

Рівень безробіття населення за віковими групами за методологією МОП, % до загальної кількості населення відповідної вікової групи

Ознака	Усього	У тому числі за віковими групами, років							Працездатного віку
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70	
2016									
Усе населення	**9,3**	**23,0**	**11,7**	**8,9**	**8,0**	**7,7**	**7,3**	**0,1**	**9,7**
жінки	7,7	21,5	10,2	7,6	7,0	6,3	5,2	-	8,0
чоловіки	10,8	24,0	12,8	10,0	8,9	9,1	9,3	0,2	11,2
міські поселення	9,2	23,7	11,5	8,6	8,0	7,8	7,2	0,1	9,5
сільська місцевість	9,7	22,0	12,1	10,0	7,9	7,4	7,5	0,0	10,2
2017									
Усе населення	**9,5**	**18,9**	**11,3**	**9,8**	**8,4**	**8,7**	**8,1**	**0,1**	**9,9**
жінки	7,7	17,0	8,6	8,3	7,5	7,1	6,5	-	8,1
чоловіки	11,1	20,3	13,1	11,0	9,3	10,3	9,8	0,2	11,5
міські поселення	9,3	17,8	11,0	9,9	8,1	9,1	7,9	0,2	9,7
сільська місцевість	20,4	11,8	9,7	9,3	7,9	8,4	-	13,6	10,4
2018									
Усе населення	**8,8**	**17,9**	**9,8**	**8,9**	**9,5**	**7,7**	**7,4**	**0,2**	**9,1**
жінки	7,4	19,3	6,4	7,6	8,1	6,2	6,8	0,2	7,7
чоловіки	10,0	16,9	12,2	9,9	10,7	9,2	8,1	0,1	10,4
міські поселення	8,6	19,0	10,2	8,5	9,5	7,4	7,0	0,2	8,9
сільська місцевість	9,2	16,5	8,9	9,9	9,4	8,4	8,2	-	9,6

Джерело: складено за даними [1]

номічних причин; незайнятість після закінчення загальноосвітніх або закладів вищої освіти.

Насправді, звільнення за власним бажанням тісно пов'язане з економічною і політичною ситуацією в країні. Так, на початку 2017 р. був прийнятий бюджет, згідно з яким єдиний соціальний внесок у розмірі 740 грн (2018 р. – 819 грн, 2019 р. – 918 грн) мали сплачувати всі ФОПи (фізична особа – підприємець), що, своєю чергою, негативно вплинуло на тих підприємців, які не отримували прибуток від ведення своєї господарської діяльності. Внаслідок цього в 2017 р. спостерігається масове скорочення кількості ФОПів та закриття своєї справи, що в сумі становило 185 тис осіб [3]. Дана ситуація безпосередньо вплинула на чисельність безробітного населення серед економічно активного, адже багато підприємців, які припинили свою діяльність, отримали статус безробітного або виїхали з країни взагалі, що, відповідно, скоротило кількість населення в країні у цілому.

Щодо незайнятості після закінчення загальноосвітніх або закладів вищої освіти, то ця проблема є досить актуальною серед молоді, яка не може знайти собі роботу через брак досвіду, практики чи відповідної кваліфікації. Роботодавці не готові приймати на роботу низькокваліфікованих працівників, бо витрачають додаткові кошти на перекваліфікацію кожного свого співробітника, а це додаткові витрати для компанії, тоді як висококваліфіковані пошукачі роботи не готові працювати за безцінь. Проблема, зокрема, криється ще в тому, що не є достатнім рівень забезпечення якісної базової освіти ще зі школи, тобто надання знань, які б знадобилися під час отримання вищої освіти і в майбутньому, щоб стати професіоналом та спеціалістом своєї справи. Наприклад, у західних країнах Європи, щоб підготувати кваліфіковані кадри, студенти два дні працюють практично, тобто здобувають навички і знання безпосередньо на самому підприємстві, а інші дні навчаються в університеті чи коледжі для засвоєнння теоретичних знань [4]. Так, свого часу такий метод підготовки майбутніх кадрів запровадили німецькі концерни Mercedes та Siemens. Хоча потрібно відзначити позитивну динаміку розвитку освіти України, а саме впровадження дуальної освіти.

Також молодь віком 15–29 років є найбільш незахищенною соціальною групою, тому безробіття сворює негативні наслідки для неї. По-перше, молоді люди не мають досвіду роботи після закінчення навчання в освітньому закладі, що є перешкодою у знаходженні високооплачуваної роботи за спеціальністю, й їм доводиться працювати там, де умови роботи є недостаньо привабливими або взагалі не відповідають їхньому фаху. По-друге, крім прямого доходу, робота дає статус, самоідентифікацію, регулярну діяльність, участь у колективних цілях [5]. За даними дослідження групи проекту EXCEPT, в Україні 37% молоді є нещасливою через проблему незайнятості, і вони почувають себе нещасливими в півтора рази частіше, ніж ті, хто має роботу, що є одним із найвищих показників серед країн ЄС [6]. А без роботи сьогодні молоді важко утвердитися (самоіндентифікува-

тися) в суспільстві, не маючи під собою фінансового підґрунтя, тому проблема безробіття створює психологічне напруження для них, що нерідко призводить до проблем зі здоров'ям.

Зокрема, на ринку праці України спостерігається дисбаланс між попитом і пропозицією на робочу силу в різних галузях економіки, що теж впливає на безробіття. В одних галузях надлишок робочої сили, а в інших, навпаки, дефіцит. Найбільше пропозицій на ринку праці спостерігається у промисловій сфері на робочих спеціальностях, у сфері будівництва і сфері послуг (готельний бізнес, ресторани, кафе, медичні послуги). Однак спостерігається значний дефіцит кадрів, а саме кваліфікованих, у галузях виробництва, адже кількість наявних вакансій, що у відсотковому співвідношенні становить 44,0%, значно перевищує кількість поданих резюме – 30,0%. За даними порталу rabota.ua, середня заробітна плата серед робочих спеціальностей, яка пропонується в інших країнах Європи, в українських цінах коливається від 26 000 грн до 35 000 грн, в Україні ж – від 5 000 грн до 13 500 грн [7].

На жаль, реальні заробітні плати збільшуються, але переважно за рахунок індексації зарплати, тому купівельна спроможність населення зменшується, а отже, не завжди вистачає фінансових ресурсів для забезпечення усіх власних потреб життєдіяльності, зменшується мотивація серед працюючих і непрацюючих осіб. Наслідком цього є нестабільність в економіці, яка відбивається на ринку праці, тому відбувається масова еміграція українців за кордон, відплив кваліфікованих кадрів у країни далекого зарубіжжя у пошуках кращої роботи, умов життя з подальшими планами, до яких, ймовірно, входять і ті, щоб більше не повертатися назад. Це призведе до того, що проблема для українського ринку праці з нестачею робочої сили може значно загостритися у майбутньому, якщо не вжити відповідних заходів.

Ще однією не менш важливою проблемою розвитку ринку праці є неформальна робота, в якій задіяна немала частка працездатного населення, тобто робота в тіньовій сфері економіки, у результаті якої державний бюджет та позабюджетні фонди позбавлені відповідних додаткових надходжень у вигляді податків, що забезпечуюють функціонування державних інституцій і задоволення потреб населення. У 2018 р. частка неформально зайнятого населення за наймом скоротилося на 0,7% порівняно з 2017 р., коли цей показник становив 22,9% [8]. Це, безумовно, є результатом прийняття пенсійної реформи в 2017 р., яка має позитивно вплинути на розвиток ринку праці в Україні. Збільшення страхового стажу, необхідне для отримання повноцінної пенсії за віком, сприятиме зменшенню тіньової зайнятості населення [9], тому в інтересах працівника отримати в майбутньому належну пенсію, працюючи офіційно. Але цю проблему буде важко виправити тільки прийняттям реформ без транформації стереотипів, які вже протягом десятків років формувалися в нашій країні.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, у процесі дослідження проаналізовано основні статистичні показники, що характеризують ринок праці в Україні. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що для України характерний середній рівень економічної активності населення, який супроводжується одночасним процесом старіння нації, зниженням рівня зайнятості та збільшенням рівня безробіття серед числа працездатного населення у віковій структурі 15–70 років. Зокрема, основними причинами проблеми безробіття є звільнення за власним бажанням, безпосередньо пов'язаним з економічною і політичною ситуацією в країні, та незайнятість серед молоді, яка закінчує навчання в закладах освіти. Саме найбільша частка безробітних – серед молоді 15–25 років, яка не може знайти собі роботу після здобуття освіти через брак досвіду та практики, як наслідок, відчуває психофізичне напруження, що впливає безпосередньо на стан здоров'я. Не менш важливими проблемами для ринку праці виявилися диспропорція між попитом і пропозицією на робочу силу, порівняно низька заробітна плата, що спонукає багатьох до масової еміграції за кордон для пошуку нових більш сприятливих умов життя та до роботи в тіньовій сфері економіки. Відповідно, дана тенденція негативно впливає на стан розвитку ринку праці. Позитивним моментом, який спостерігається на ринку праці, є відповідне прийняття пенсійної реформи, що дало змогу скоротити кількість працюючих нелегально. Тож забезпечення державою правильної політики регулювання зайнятості, впливаючи на зменшення безробіття, створення належних умов праці, які б не спричиняли відплив кадрів за кордон, та відповідне забезпечення систематизованої якісної освіти для підготовки майбутніх кваліфікованих спеціалістів сприятимуть розвитку та нормалізації стану на ринку праці в Україні, що позитивно вплине на економіку в цілому та підвищить добробут населення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Державна служба статистики України. URL: http://ukrstat.gov.ua (дата звернення: 25.06.2019).

2. Labor force participation rate by Country. URL: https://tradingeconomics.com/ukraine/labor-force-participation-rate (дата звернення: 27.06.2019).

3. Закриття ФОПів і хитрощі статистики: Яка ситуація з безробіттям в Україні. URL: https://ua.112.ua/statji/bezrobittia-skache-pidpryiemtsiv-vse-menshe-yaka-sytuatsiia-na-rynku-pratsi-ukrainy-368029.html (дата звернення: 20.07.2019).

4. Український ринок праці: перекоси та проблеми. URL: http://enovosty.com/uk/ekonomika-ukr/full/311-ukrainskij-rinok-praci-perekosi-ta-problemi (дата звернення: 20.07.2019).

5. Безробіття серед молоді: дрібниця чи вирок? URL: https://voxukraine.org/uk/bezrobittya-sered-molodi-dribnitsya-chi-virok (дата звернення: 23.07.2019).

6. Athanasiades Ch., Figgou L., Flouli A. Report on the impact of the institutional setting and policies on the well-being and health of youth in insecure labour market positions in EU-28 and Ukraine. *EXCEPT Working Papers.* 2016. № 7. P. 9–12.

7. Рабочие профессии: какие зарплаты готовы предложить компании. URL: https://thepoint.rabota.ua/rabochye-professyy-kakye-zarplaty-hotovy-predlozhyt-kompanyy (дата звернення: 25.07.2019).

8. Ситуація на ринку праці та результати діяльності Державної служби зайнятості. URL: https://www.dcz. gov.ua/analitics/68 (дата звернення: 25.07.2019).

9. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні. *Україна: події, факти, коментарі.* 2017. № 21. С. 56–69. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr21.pdf (дата звернення: 25.07.2019).

REFERENCES:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: http://ukrstat.gov.ua (accessed 25 June 2019).

2. Labor force participation rate by Country. Available at: https://tradingeconomics.com/ukraine/labor-force-participation-rate (accessed 27 June 2019).

3. Zakryttia FOPiv i khytroshchi statystyky: Yaka sytuatsiia z bezrobittiam v Ukraini [FOP Closure and Statistics Tricks: What is the Unemployment Situation in Ukraine?]. Available at: https://ua.112.ua/statji/bezrobittia-skache-pidpryiemtsiv-vse-menshe-yaka-sytuatsiia-na-rynku-pratsi-ukrainy-368029.html (accessed 20 July 2019).

4. Ukrainskyi rynok pratsi: perekosy ta problemy [The Ukrainian labor market: distortions and problems]. Available at: http://enovosty.com/uk/ekonomika-ukr/full/311-ukrainskij-rinok-praci-perekosi-ta-problemi (accessed 20 July 2019).

5. Bezrobittia sered molodi: dribnytsia chy vyrok? [Youth unemployment: a trifle or a sentence?]. Available at: https://voxukraine.org/uk/bezrobittya-sered-molodi-dribnitsya-chi-virok/ (accessed 23 July 2019).

6. Athanasiades Ch. et al. (2016) Report on the impact of the institutional setting and policies on the well-being and health of youth in insecure labour market positions in EU-28 and Ukraine. *EXCEPT Working Papers.* WP № 7. Tallinn University, Tallinn.

7. Rabochye professyy: kakye zarplaty hotovy predlozhyt kompanyy [Working professions: what salaries are available to offer the company]. Available at: https://thepoint.rabota.ua/rabochye-professyy-kakye-zarplaty-hotovy-predlozhyt-kompanyy/ (accessed 25 July 2019).

8. Sytuatsiia na rynku pratsi ta rezultaty diialnosti derzhavnoi sluzhby zainiatosti [The situation on the labor market and the results of the activity of the state employment service]. Available at: https://www.dcz.gov.ua/analitics/68 (accessed 25 july 2019).

9. Kulytskyi S. (2017) Problemy rozvytku rynku pratsi v Ukraini [Problems of labor market development in Ukraine]. *Ukraina: podii, fakty, komentari,* no. 21, pp. 56–69. Available at: http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr21.pdf (accessed 25 July 2019).

Kuzminska Nataliia
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Economics and Entrepreneurship
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
Do Tkhi Min Tkhao
Student
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

LABOR MARKET IN UKRAINE: THE CURRENT STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT

The purpose of the article. Given labor market is one of the most important driven forces and a pillar in the development of countries' economy, it is essential to sustain it with the sufficient amount of high-quality labour recourses in order to keep the economic growth. This article outlines the main issues connected with a disproportion formed in Ukrainian labour force market such as high rate of unemployment, the substantial number of economically inactive population, the existence of labour migration and the low-level standard of living amongst current population. Therefore, it is highly relevant to make a research of the prevailing state of the labour market development from the country's socio-economic and political aspects. The main purpose of this article is to do an analysis of labour market indicators, identify the main trends, problems and obstacles to its development in Ukraine and find promising ways for improving the mechanism of legal regulation of labour market.

Methodology. Statistical methodology was used for the analysis.

Results. During the research, it emerged that the level of population growth tends to decrease, the same pattern is noted between permanent and current population, and the numbers of the graduates from different kinds of academic institutions. All mentioned is undeniably causes changes in the demographic situation of the country. Apart from that, Ukraine is characterised by the average rate of economic activity among population accompanied by the process of population ageing, the lowering of employment and the increase of unemployment rate amongst the working-age population.

Furthermore, the main problems of unemployment are appeared to be resignations, redundancy related to economic and political issues inside the country and unemployment of the graduates. It has evidently occurred that there is an imbalance in labour market between demand and supply of labour force, which also leads to unemployment.

There is a saturation in labour supply of skilled trades, the construction and the tertiary services, whereas the strong deficiency is in highly qualified occupations, in particular, industrial sectors. Besides, salaries payable in Ukraine is extremely low compared to EU countries that exacerbates the current situation on the market. Hence, it grows problems on the issue referred to as brain drain and the gradual instability in the economic system, which means that the country deficiency in the labour force will probably even escalate in the future.

Another one of the most important counterparts that cause the problem to the economy, in general, is informal employment as a result, which deprives the state budget and extrabudgetary funds of corresponding additional revenues in the form of taxes that ensure the functioning of state institutions and meeting needs of the population.

Practical implications. To conclude, the practical value of the following article was to define the certain problems and current state of Ukrainian labour market alongside with possible ways to overcome them in order to attain the economic stability and growth.